OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ **MUISTIO**
1.11.2017
NUOLI/Liikunnan vastuualue
Ylitarkastaja Mauri Peltovuori

VALTIOVARAINVALIOKUNTA
SIVISTYS- JA TIEDEJAOSTO
HE 142/2017

TAMPEREEN MONITOIMIAREENA

Lähtökohta

Hallitus esittää vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa, että Tampereen monitoimiareenan rakentamiseen liittyviä sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä aiheutuu valtiolle rahapelitoiminnan voittovaroista rahoitettavia kustannuksia yhteensä enintään 18,0 milj. euroa vuosina 2017–2019 siten, että vuonna 2017 valtionavustus on yhteensä 7 milj. euroa, vuonna 2018 yhteensä 7 milj. euroa ja vuonna 2019 yhteensä 4 milj. euroa.

Valtion rahoitus hankkeelle on tarkoitus osoittaa seuraavasti:

- vuonna 2017 palautuneista veikkausvoittovaroista 4 milj. euroa ja jakamattomista voittovaroista 3 milj. euroa
- vuonna 2018 liikuntapaikkarakentamisen määrärahoista 1 milj. euroa ja jakamattomista voittovaroista 6 milj. euroa
- vuonna 2019 liikuntapaikkarakentamisen määrärahoista 3 milj. euroa ja jakamattomista voittovaroista 1 milj. euroa.

Yleistä liikuntapaikkarakentamiseen avustamisesta

Valtio (opetus- ja kulttuuriministeriö sekä aluehallintovirastot) myönsi vuonna 2017 30,9 milj. euroa yhteensä n. 180 liikuntapaikan rakentamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä aluehallintovirastojen työnjaon mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa kustannusarvioltaan yli 700 000 euron hankkeita. Näitä ovat mm. isot liikuntahallit, uimahallit, liikuntasalit, jäähallit ja urheilukentät, Aluehallintovirastojen avustamat liikuntapaikat ovat enimmäkseen erityyppisiä lähiliikuntapaikkoja.

Hankekohtaisessa avustusmäärän harkinnassa on noudatettu kaavaa: avustus on viidesosa kustannuksista, ei kuitenkaan enempää kuin 750 000 – 1 200 000 euroa. Avustetut liikuntapaikat ovat vaikutusalueeltaan pääosin paikallisia ja alueellisia, laajojen väestöryhmien liikuntatarpeita palvelevia liikuntapaikkoja. Osa käytettävästä määrärahasta on voinut kohdistua myös huippu-urheilua palvelevien valtakunnallisten kohteiden rakentamiseen. Niiden kohdalla hankekohtainen avustusmäärä on harkittu tapauskohtaisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä aluehallintovirastojen vuonna 2017 avustamien liikuntapaikkojen yhteenlaskettu kustannusarvio oli n. 404 milj. euroa.

Tampereen Monitoimiareena

Tampereen monitoimiareena sisältää kilpa- ja harjoitusjäähallin oheistiloineen ja sen kokonaiskustannusarvio on 112 milj. euroa ilman arvonlisäveroa. Hankkeen laajuus ilman liiketiloja on 28 605 m2. Jääkiekkotapahtumassa katsomokapasiteetti on yhteensä 11 440 katsojaa ja konserttitilanteessa 11 000 katsojaa. Monitoimiareenan omistajana on kiinteistöyhtiö, jota myös Tampereen kaupunki rahoittaa.

Monitoimiareena takaa tulevaisuudessa erinomaiset edellytykset huippu-urheilulle, kulttuurille ja tapahtumille kansallisella sekä kansainvälisellä tasolla. Huippu-urheilua, seuratoimintaa ja laajaa yleisöä palvelevat liikunnan olosuhteet ja tarjonta kehittyvät kokonaisvaltaisesti, kun monitoimiareenan toteutuessa nykyinen Hakametsän jäähalli muutetaan sisäurheilukäyttöön ja pääsarjatason jääkiekko keskitetään Monitoimiareenalle. Samalla Hakametsän alueesta kehitetään monipuolinen liikkumista ja huippu-urheilua palveleva kansallisesti merkittävä kampus. Monitoimiareena mahdollistaa liikunnan superketjun yhteistyössä Hakametsän, Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksen sekä eri urheilustadionien kanssa. Hanke luo edellytyksiä myös liikunnan tutkimukselle yhteistyössä Varalan urheiluopiston, UKK Instituutin ja Sammon urheilulukion kanssa.

Olympiakomitea on 23.11.2015 asettanut Tampereen monitoimiareenan valtakunnallisesti merkittävien hankkeiden listalle. Hankkeen voidaan katsoa kuuluvan jääkiekon keskuksiin yhdessä Helsingin Hartwall Areenan ja Turun Turku-hallin kanssa ja tukevan Suomen mahdollisuuksia saada jääkiekon ja muiden urheilulajien kansainvälisten suurtapahtumien sekä kulttuuritapahtumien järjestämistehtäviä.

Hanke otettiin liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan ensi kerran syksyllä 2011, jolloin sitä merkittiin avustettavaksi 2014–2015. Hankkeen omistajan vaihtuminen yksityisestä kaupungin hankkeeksi vei kaksi suunnitelmakautta. Valtion liikuntaneuvosto on joka vuosi puoltanut hankkeen ottamista rahoitussuunnitelmaan, myös avustuksen määrän osalta, joka liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelmassa on kaikkiaan 4 milj. euroa.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi hankkeen valtionrahoituksen suunnitelman kokouksessaan 31.5.2016 edellytyksellä, että hankkeelle saadaan EU:n komission hyväksyntä. Silloisen ministerin hankkeelle hankkima lisärahoitus ei muuta hankkeen liikuntapoliittista perustelua eikä 14 milj. euron lisäavustus vähennä normaalia liikuntapaikkarakentamiseen vuosittain osoitettavaa määrärahaa. EU:n komission myönteinen notifiointipäätös hankkeelle saatiin syksyllä 2017. Hanke on jättänyt avustushakemuksen, jota on pyynnöstä täydennetty ja joka on nykyisellään avustuskelpoinen hakemus. Hankkeen suunniteltu valtiontuki lisärahoituksella on 16 % hankkeen kokonaiskustannusarviosta.